

"Fortsatt välstånd kräver ny skogspolitik"

FORSKARE RYTER TILL

Skogspolitiken behöver förändras i grunden. Ekonomisk tillväxt måste sättas i centrum. Annars kommer det svenska välståndsbygget inte att hålla.

Den salvan avlossar professor Sten Nilsson. Han tycker att svensk skogspolitik och skogs-näring saknar mål och styrsel. För mycket ansvar har lämnats åt en slutet och alltmer internationaliserad sektor, säger han.

– Skogspolitik kan inte bara formas med skogsbruk som utgångspunkt. De inkomster som skogsnäringen inbringar är en av de starkaste pelarna i det svenska välståndsbygget. Nu måste fokus flyttas från naturvård, avsättningar och restriktioner till frågor om ökad konkurrenskraft och ekonomisk tillväxt. Skogsnäringen, som omfattar skogsbruk, skogsindustri och marknad, måste sättas in i ett större sammanhang.

Erkänna motorrollen

Sten Nilsson, som i dag är verksam vid det internationella forskningsinstitutet IIASA, i Österrike, har därför formulerat ett förslag till ny skogspolitisk färdriktning. Han har gjort det i form av en egen regeringsproposition och det handlar om en rejäl omställning.

För det första måste skogsnäringens roll som motor i den svenska ekonomin få ett politiskt erkännande. Skogsprodukter svarar i dag för en fjärdedel av industriproduktionens samlade värde. Skogsnäringen är också den sektor som drar in mest exportpengar till Sverige.

Trots detta omges sektorn av ett politiskt ointresse, menar Sten Nilsson.

Ingen driver

– Skogsnäringens attityd har varit att man är sig själv nog, att det här sköter vi bäst själva, utan inblandning. Därför har politikerna också lämnat över ansvaret.

Men i dag finns det ingen i skogssektorn som driver på för ökad ekonomisk tillväxt, menar Sten Nilsson. Skogspoliti-

Professor Sten Nilsson kräver en ny skogspolitik. För att understryka allvaret har han utformat sitt förslag som en regeringsproposition (nedan).

Government Bill

2004:1500

Shared Responsibility: Sweden's Policy for Forest Sector Development

Gov. Bill
2004:1500

Så här ser de viktigaste punkterna i Sten Nilssons förslag ut:

- Skogsnäringens bidrag till BNP, betalningsbalans och exportnetto ska öka med 50 procent i reala termer till 2030.
- Den årliga avverkingen ska öka från 85 miljoner kubikmeter till 125 miljoner senast år 2030.
- Exportvärdet av skogsindustriella produkter ska ha ökat i reala termer med 40 procent till år 2030.
- Invånarantalet i skogsbygderna ska ha ökat med 15 procent år 2030.
- Skogsfrågorna samlas snarast i ett departement, i stället för att vara uppsplittrade under flera olika ministrar som i dag.
- En särskild kommission bildas, under ledning av statsministern, för utveckling av skogsnäringen. Kommissionen lämnar årliga rapporter till riksdagen.
- Sverige måste återta den framskjutna position på den internationella skogliga arenan som man tappat.
- Ett nytt oberoende forskningsinstitut för skogliga frågor ska bildas.
- Skogsnäringens bidrag till energitillförseln ska öka från knappt 100 till 150 terawattimmar (TWh) till 2030.

ken är splittrad på olika delmål utan inbördes sammanhållning. Industrin är alltmer statslös till sin karaktär och söker sin hemvist i de länder som kan erbjuda bäst produktionsvillkor.

– Industrin är därför ingen

pådrivande kraft för en långsiktigt uthållig svensk skogspolitik, säger Sten Nilsson.

Men Sveriges befolkning behöver en stark skogsnäring. Annars går det inte att upprätthålla välståndet på nuvarande nivå, understryker

han och belyser problemet med följande exempel:

– I dag försörjs varje svensk över 65 år av 3,4 yrkesverksamma. År 2030 har siffran sjunkit till 2,4 personer. Bortfallet måste kompenseras med ökade intäkter från alla näringsgrenar, inte minst från skogsnäringen.

Kunde inte ens

Sten Nilsson är besviken på de sektorsmål för skogspolitiken som nyligen fastställdes av Skogsstyrelsen efter omfattande diskussioner med skogsnäringens aktörer.

– Man kunde inte ens ensa sig om ett mål för hur stor avverkingen ska vara. Sektorsmålen i övrigt handlar mest om naturvårdsanknutna restriktioner som inte bidrar till ekonomisk tillväxt.

Han hyser inga stora förhoppningar om den skogspolitiska utredning som regeringen nyligen har tillsatt.

– Risken är uppenbar att den bara landar i en förlängning av nuvarande politik med fler tillväxthämmande restriktioner.

Utökad samverkan

Sten Nilssons förslag till ny politik för skogsnäringen, utformad som en regeringsproposition på engelska, finns att läsa på internet på webbadressen: www.iiasa.ac.at/Research/FOR/govbill.html

De konkreta mål som förslaget utmynnar i (se här intill) bör gå att klara under förutsättning att det blir ökad samverkan inom skogsnäringen, säger Sten Nilsson.

– Det finns till exempel ingen anledning att kontinentens skogsindustrier ska ha avsevärt större förädlingsvärde på exportprodukter än Sverige, vilket varit fallet under de senaste årtiondena.

– Och det behövs inga jätteplantager av snabbväxande skog för att öka avverkingarna. Det går att klara med större intensitet i röjning och förstagallring, bättre plantering och ökad gödning.

– Framför allt behövs tillväxtfrämjande åtgärder, inte minst för att kunna finansiera de stora naturvårdsåtaganden som Sverige har gjort.

Klas Sjöland

klas.sjoland@lrffmedia.lrf.se

08-787 56 71